

WILLEM KNAAP

Het kind met vijf namen

Een jeugd in vreemde handen

VAN GENNEP | AMSTERDAM

In het ruim van een rijnaak scheppen mannen kolen op een hoop zodat een grijper van een havenkraan zich steeds kan volbijten. Ze dragen blauwe overalls met rode letters op de rug en hebben magere ongeschoren gezichten, zwart van het kolengruis.

Drie jaar ben ik. Een man tilt me op en tekent met kool een snor op mijn bovenlip, een blokje onder mijn neus. Het schuurt op mijn huid. Ik huil en wil uit het scheepsruim. De zwarte mannen lachen. Ik zie het wit van hun oogbollen en tanden.

De moeder gilt mijn naam als ik door het gangboord ren. Ineens word ik aan de zeeltjes van mijn broek omhooggetrokken en krijg een klap. Ik merk dat de moeder geschrokken is. Ze zegt me dat ik nooit meer in het gangboord mag komen.

's Avonds takelt de vader mij in de volgboot in het water. Hij springt erin, zet zich aan de riemen en zegt dat ik het roer moet nemen. Zijn bovenlichaam wiegt krachtig heen en weer. De roeispanten zijn verlengstukken van zijn armen.

Veel herinneringen aan de vader heb ik niet.

Ik zie hem in rokkostuum aan de overkant van de straat waar wij wandelen. 'Papa,' roep ik. De moeder zegt dat ik moet doorlopen en niet omkijken. Ik ken het verhaal van de vrouw van Lot.

'Kijk voor je,' snauwt de moeder terwijl ik vanuit mijn ooghoeken nog een glimp probeer op te vangen van de vader. Met de vlakke hand geeft ze me een tik. Ik voel haar trouwring op mijn schedel. De vader aan de overkant loopt gehaast en kijkt niet op.

Midden in de nacht zie ik vanaf de brits de moeder met een vrouw. De vader ligt in een zwart pak op de vloer te slapen. De moeder verlaat de kajuit en komt terug met het broodmes. 'Ik snij hem eraf!' schreeuwt ze huilend. De vrouw houdt de hand met het mes vast.

Met de moeder ben ik op weg naar het politiebureau. Ze draagt de broer in een deken gewikkeld op haar arm. Een politieagent neemt mij mee naar een badruimte, waar ik door wildvreemden word uitgekleet en in een met warm water gevulde teil gezet.

Met natte haren zit ik in een gang op een houten bank en kijk naar de mensen die voorbijkomen. Het duurt lang. Ik speel glijbaantje op het gladde linoleum. De moeder komt uit een deuropening en zegt dat we aan wal gaan wonen.